

సోలోమోను వెలయించిన బైబులు సామెతలతో సాపత్యమున్న తెలుగు సామెతలు

ఫాదర్ డాక్టర్ గుజ్జల అంతోని పీటర్ కికోర్, ఎస్. జె

ప్రిన్సిపల్, ఆంధ్ర లోయాల (స్వయంప్రతిపత్తి) కళాశాల, విజయవాడ

యూదుల రాజు సోలోమోను మహా జ్ఞానిగా ప్రసిద్ధికెక్కాడు. దేవుడు సోలోమోనుకు జ్ఞానాన్ని బుద్ధినీ అత్యంత వివేచన గల మనస్సునూ దయ చేశాడు. అతనికి కలిగిన జ్ఞానం తూర్పుదేశాల వారి జ్ఞానం కంటే, ఐగుప్తీయుల జ్ఞానమంతటి కంటే మించిపోయింది. అతడు మానవులందరి కంటే, ఎజ్రాహీయుడైన ఏతాను కంటే, మహోలు కొడుకులు హేమాను, కల్కోలు, దర్ల అనేవారి కంటే జ్ఞానవంతుడు. కాబట్టి అతని కీర్తి చుట్టూ ఉన్న ప్రజలందరిలో వ్యాపించింది. అతడు 3,000 సామెతలు చెప్పాడు. 1,005 కీర్తనలు రచించాడు. లోబానోనులో పెరిగే దేవదారు వృక్షమే గాని, గోడలో నుండి మొలిచే హిస్సోపు మొక్కే గాని, చెట్లన్నిటిని గూర్చి అతడు రాశాడు. ఇంకా మృగాలు, పక్షులు, పాకే జంతువులు, జలచరాలు, అన్నిటిని గురించి అతడు రాశాడు. అతని జ్ఞానం గురించి వినిన భూరాజులందరిలో

నుండి ప్రజలందరిలో నుండి అతని జ్ఞానవాక్కులు తెలుసుకోడానికి మనుషులు సోలోమోను దగ్గరకి వచ్చారు. ఆ చక్రవర్తి వైభవాన్ని బైబులు ఇలా వర్ణిస్తున్నది. యూదావారూ ఇశ్రాయేలు వారూ సముద్రం ఒడ్డున ఉండే ఇసుక రేణువులంత విస్తారమైన సమూహంగా ఉండి తింటూ, తాగుతూ, సంబరపడుతూ ఉన్నారు. నది (యూఫ్రటీసు) మొదలుకుని ఐగుప్తు సరిహద్దు వరకూ ఆ మధ్యలో ఉన్న రాజ్యాలన్నిటి మీదా ఫిలిష్తీయుల దేశమంతటి మీదా సోలోమోను అధికారం ఉంది. సోలోమోను బతికిన కాలమంతా ఆ ప్రజలు అతనికి పన్ను చెల్లిస్తూ, అణిగిమణిగి ఉన్నారు. రోజుకి సోలోమోను భోజన సామగ్రి 600 తూముల మెత్తని గోదుమ పిండి, 1,200 తూముల ముతక పిండి, పది కొవ్విస ఎద్దులు, గడ్డి మైదానాల నుండి తెచ్చిన ఎద్దులు 20, గోరెలు 100. ఇవిగాక ఎర్ర

దుప్పులు, దుప్పులు, జింకలు, కొవ్విన్ బాతులు. యూప్రటీసు నది ఇవతల తిప్పహు నుండి గాజా వరకూ నది ఇవతల ఉన్న రాజులందరి మీదా సోలోమోనుకు అధికారముంది. అతని కాలంలో నాలుగు దిక్కులా శాంతి నెలకొంది. సోలోమోను కాలమంతా ఇశ్రాయేలు వారూ యూదా వారూ దాను నుండి బెయేర్సెబా వరకూ తమ తమ ద్రాక్షచెట్ల కిందా అంజురపు చెట్ల కిందా నిర్భయంగా నివసించారు. సోలోమోను రాజు రథాల కోసం శాలల్లో 40,000 గుర్రాలు, అశ్వక దళానికి 12,000 గుర్రాలు ఉండేవి. 27 సోలోమోనుకు, అతని భోజనపు బల్ల దగ్గరికి వచ్చిన వారికందరికీ ఏమీ తక్కువ కాకుండా అధికారుల్లో ప్రతి ఒక్కడూ తనకు అప్పగించిన నెలను బట్టి ఆహారం పంపుతూ వచ్చారు. 28 రథాలు లాగే గుర్రాలు, ఇతర గుర్రాలు ఉన్న వివిధ స్థలాలకు ప్రతివాడూ తన బాధ్యతను బట్టి బార్లీ, ఎండు గడ్డి తెచ్చి ఇచ్చేవాడు. ఈ పరిశోధనా వ్యాసంలో సోలోమోను పలికిన సామెతల్లో కొన్నింటిని ఎంపిక చేసి తెలుగు సామెతలతో తులనాత్మక అధ్యయనం చేస్తున్నాము.

1. తెలుగు సామెత: మంచివాడు మాట్లాడినదే మందు.

బైబులు సామెత: బుద్ధిమంతుల పలుకులు మందువలె మేలు చేయును. (సామెతలు 12:18).

'సర్వేజనాస్సుఖినోభవంతు' అనేది విశ్వజనీనమైన కోరిక, అందరూ సుఖంగా ఉండాలనే ఆకాంక్ష అందరిలోనూ ఉండాలి. అటువంటి భావన కలవారు ఆదరాభిమానాలతో మాట్లాడుతారు. అటువంటి మాటలు అమృతంతో సమానాలు, 'ఉదార చరితనం తు వసుధైవ కుటుంబకం' అనే సూక్తి కూడా ఇదే భావాన్నిస్తుంది. ఈ ప్రపంచమంతా ఒక కుటుంబం, ఈ ప్రజలంతా నావారు అనే ఆత్మీయత ఉన్నవాడు మధురమైన మంచి మాటలు మాట్లాడతాడు. ఆ మాటలు దివ్యోషధంలా పనిచేసి మానసిక, శారీరక రుగ్మతలను మటుమాయం చేస్తాయి. ఆ మంచి మనుజులను, వారి మంచి మాటలను వర్ణింపవలసి వచ్చినపుడు పైని చెప్పిన తెలుగు సామెతను ప్రయోగిస్తారు. బైబులు సామెత కూడా ఇదే భావాన్ని తెలియజేస్తుంది. బుద్ధిమంతులు పలుకులు మందువలె పనిచేసి, మానవులకు మేలు

చేస్తాయని వివరిస్తుంది. జ్ఞానుల మాటలు మనస్సును తెప్పరిల్లజేస్తాయని మరొక బైబులు సామెత వివరిస్తుంది. బుద్ధిమంతుని మాటలు తన పొరుగువారికి, మిత్రులకు, ఆ మాటకొస్తే సమస్త ప్రపంచానికి మేలు చేస్తాయి. ఇందులో కూడా విశ్వజనీనత చోటుచేసుకుంది. సంకుచిత భావాలను విడిచిపెట్టి విశాల దృక్పథాన్ని అలవరచుకున్నప్పుడు మంచి బుద్ధి, విజ్ఞానాలు లభిస్తాయి. అప్పుడు మంచి మాటలే నోటికి వస్తాయి. అవే అందరికీ మేలు చేస్తాయి.

హృదయంలో నిండి ఉన్న భావాలను బట్టి మాటలు వెలువడతాయి. కాబట్టి మొదట హృదయం పరిశుద్ధం కావాలి. అప్పుడు మానవులు బుద్ధిమంతులౌతారు. ఆ బుద్ధిమంతుల మాటలు అందరికీ మేలు చేస్తాయి. ఈ భావాన్ని ఈ రెండు సామెతలు సమానంగా అందిస్తున్నాయి.

2. తెలుగు సామెత: మాటలే మంత్రాలు

బైబులు సామెత: మృదువైన మాట కోపమును చల్లార్చును. నొప్పించు మాట కోపమును రేవును (సామెతలు 15:1).

కొంతమంది మాట్లాడితే కొంప మునిగిపోయినట్లు పిడుగులు పడినట్లు ఉంటుంది. ఆవేశం, ఆక్రోశం, అన్నీ పొడసూపుతాయి. మరి కొంతమంది మాట్లాడితే మల్లెలు విరిసినట్లు, మంచి గంధం పూసినట్లు, తేనెజల్లులు కురిసినట్లు ఉంటుంది. ఎక్కడ లేని ఆనందోత్సాహాలూ వెల్లివిరుస్తాయి. అటువంటి మాటలు, ఆ విధంగా మాట్లాడే మధుర హృదయులు తారసపడినప్పుడు ఆ సన్నివేశాలను వర్ణించడానికి పై తెలుగు సామెతను ప్రయోగిస్తారు.

సాధారణంగా వైద్యులలో ఇటువంటి మధుర సంభాషణా చతురులుంటారు. వారి మాటలు వింటున్న రోగిలో నీరసం, నిస్సహాలు మాయమై నూతనోత్తేజం, పునరుజ్జీవనం తొంగి చూస్తుంటాయి. అటువంటివారి వాక్పాత్యుర్యాన్ని మంత్ర మనోహరమైన మాటలను అభివర్ణించడానికి పై సామెతను ఉపయోగిస్తారు.

బైబులు సామెత కూడా ఇదే భావాన్ని విశదీకరిస్తున్నది. మృదువైన మాట కోపాన్ని చల్లార్చుతుందని, మనసును నొప్పించే మాట కోపాన్ని రేకెత్తిస్తుందని బైబులు సామెత తెలియజేస్తున్నది. ప్రశాంతంగా, విస్పష్టంగా

మమతానురాగాలతో మాట్లాడే మాట
ఆయష్షును పెంచుతుంది, కర్ణకరోరంగా నిండా
సూచకంగా నిష్ఠూరంగా మాట్లాడే మాటలు
హృదయాలను గాయపరుస్తాయి.
ఏది ఏమైనా మన మాటే అన్నిటికీ
కారణభూతమవుతుంది. మన మాటే మనకు
గౌరవాన్ని, అగౌరవాన్ని కూడా తెస్తుంది.
ఇతరులకు మనమీద ప్రేమాభిమానాలు
కలిగించేదీ, అసూయా ద్వేషాలు రగిలించేదీ
మన మాటే. 'నోరు మంచిదైతే ఊరంతా
మంచిదే' అనే తెలుగు సామెత ఒకటి ఇదే
భావంతో తెలుగునాట ప్రచారంలో ఉంది.
మృదువుగా, ఆకర్షణీయంగా, ఆదరణీయంగా
మాట్లాడడం ఒక కళ. ఇటువంటి కమ్మని
సంభాషణలతో ఎంతటి కష్టతరమైన పనినైనా
సాధించవచ్చు. పెడసరంగా, విసురుగా
మాట్లాడితే ఒక్కొక్కసారి అయ్యే పని కూడా
కాదు. ఇటువంటి సందర్భాలలో పైన పేర్కొన్న
తెలుగు సామెత, బైబులు సామెతలు
సమతుల్యాలు, సమానార్థకాలుగా
పనిచేస్తాయి.

3. తెలుగు సామెత: అంగిట బెల్లం,
ఆత్మలో విషం.

బైబులు సామెత: కపటాత్ముడు తన
హృదయంలోని ద్వేషమును ఇచ్చకపు
మాటలతో కప్పివేయును (26:22)
సమాజంలో అనూహ్యమైన, విచిత్రమైన
చిత్తవృత్తులు గలవారుంటారు. కొందరు
ఎవరితోనూ కలివిడిగా మాట్లాడరు.
కొంతమంది ఎదుటివారు విసుక్కొని 'ఇక
చాలు బాబో అనేవరకు మాట్లాడుతూనే
ఉంటారు. కొందరు ముక్తసరిగా 'అవును -
కాదు' అని మాట్లాడి వెళ్ళిపోతుంటారు.
వీళ్ళవల్ల అంతగా ప్రమాదాలు ఉండవు.
అయితే మరికొంతమంది. విడ్డూరమైన
ప్రవర్తన గలవాళ్ళుంటారు. వీళ్ళు పైకి తీయగా
మాట్లాడతారు. అయితే అంతరంగంలో విషాన్ని
జ్వాలలు చెలరేగుతూ ఉంటాయి.
అటువంటివారి సుద్దేశించి ఈ తెలుగు
సామెతనుపయోగిస్తారు. అకారణంగా వీరు
ఎదుటివాళ్ళ మీద ద్వేషం పెంచుకుంటారు.
అన్నిటికీ ఆటంకాలు కలిగిస్తారు. ఎవరికైనా
మంచి జరుగుతున్నా ప్రక్కవారు అభివృద్ధి
చెందుతున్నా వీరు ఓర్చుకోలేరు.
ఇటువంటివారి వల్ల సమాజం
విషపూరితమవుతుంది. వీరిని కనిపెట్టి
జాగ్రత్తగా మసలుకోవాలి, సాధారణంగా వీరు
మాట్లాడే విధానం, తీయని, మెత్తని పద

ప్రయోగం అందరినీ ఆకర్షించి ఆకట్టుకుంటాయి. ఎదుటివారు తమ భావజాలం నుంచి తప్పుకోలేరు అన్న నమ్మకం వీరికి కలిగితే, ఇక కాలకూట విషాన్ని చవిచూపిస్తారు. ఎంతో జాగ్రత్తగా, వివేకంతో ప్రవర్తిస్తే గాని వీరి వల నుండి సామాన్యులు తప్పుకోలేరు, ఈ విధానం వల్ల వారికి లాభమూ, నష్టమూ అనే ప్రశ్నే లేదు. వారి సహజ గుణమే అంత. ఇటువంటి అంగిట బెల్లం, ఆత్మలో విషం గలవారి వల్లనే ఈ సామెత వాడుకలోనికి వచ్చింది. వీరిని ఉద్దేశించి వేమన 'నొసలు బత్తి జుపు నోరు తోడేలయా!" అని అంటాడు.

ఇక బైబులు సామెత కూడా ఇటువంటి కపటాత్ములను గూర్చి హెచ్చరిస్తున్నది. ఈ కోవకు చెందినవారు అంతరంగంలో ఉన్న ద్వేషాన్ని పైకి కనిపించనీయకుండా ఇచ్చకపు మాటలతో కప్పివేస్తారని వివరిస్తుంది. ఈ ఇచ్చకపు మాటలు చాలా తీయగా ఉంటాయి. తాత్కాలికంగా ఉపశమనం కలిగించినట్టు ఆహ్లాదాన్ని పంచినట్టు కనిపిస్తాయి. వాటికి లోబడి అతణ్ణి నిజమైన మిత్రునిగా, ఆత్మీయునిగా భావిస్తే అప్పుడు తన హృదయంలో ఉన్న విషాన్ని మనమీద కుమ్మరిస్తాడు. ఇటువంటి కుటిల వర్తనల

పట్ల జాగ్రత్తగా ఉండాలని ఈ సామెతలోని హెచ్చరిక.

తెల్లగా కనిపించేవన్ని పాలు, నల్లగా కనిపించేవన్నీ నీళ్ళని భావిస్తే, ఇటువంటి మనఃప్రవృత్తులు గలవారితో ప్రమాదమే. తెలుగు సామెత, బైబులు సామెత రెండూ ఒకే భావాన్ని బోధిస్తున్నాయి. మనకు ఏ విధమైన కపటమూ, ద్వేషభావం, ఇతరుల పట్ల అసూయలు లేకపోయినా, వీళ్ళ వల్ల వచ్చే ప్రమాదం నుండి జాగ్రత్త వహించాలని ఈ రెండు సామెతలు వివరిస్తున్నాయి.

4. తెలుగు సామెత: తలుపుకి గొళ్లెం నోటికి కళ్లెం ఉండాలి.

బైబులు సామెత: నోటిని నాలుకను భద్రము చేసికొనువాడు శ్రమలనుండి తన ప్రాణమును కాపాడుకొనును. (సామెతలు 21: 23) నీ పొలమునకు ముళ్లకంచె వేసుకొనునట్లే నీ నోటికి తలుపు పెట్టి గడి బిగింపుము (28:24-25). తలుపు అనేది భద్రత కోసం, ఎవరైనా వచ్చి నెడితే తెరుచుకునే తలుపు నిప్పుయోజనకరం, గొళ్లెముంటే దానికి తాళం

వేసుకొని సురక్షితంగా ఉండవచ్చు.
అస్మదీయులకు ప్రవేశం, అన్యులకు నిషేధం
వీలవుతుంది. పౌలం చుట్టూ వేసుకునే కంచె
కూడా ఇందుకోసమే, యదేచ్ఛగా ఎవరుబడితే
వారు, ఏదిబడితే అది చొరబడకుండా
నియంత్రణ కంచె వల్లనే సాధ్యం. తెలుగు
సామెత తలుపు గోళ్లన్నీ, బైబులు సామెత
క్షేత్రం చుట్టూ ముళ్ల కంచెను సాదృశ్యాలగా
ఉపయోగించి మానవుడు తానాడే మాటలను
నియంత్రించుకోవాలనే నీతి బోధను
గరుపుతున్నాయి.

'మాటల మూటలు వచ్చును
మాటలచే కలుగుచుండు మణిమంత్రంబుల్
మాటలు పొందిక తెలిసిన
మాటలచే ముక్తికలుగు మహిలో వేమా'
నిజం మాట్లాడితే మనుషులకు నచ్చదు.
అబద్ధాలు చెప్పడం ఇష్టం లేదు. అందుకే
ఉత్తములు మౌనులొతారు. ఎలాటి
పంచకళ్యాణి అశ్వాన్నైనా అదుపులోకి
తెచ్చుకోవచ్చు గానీ నాలుకను అదుపు
చేయడం దుస్సాధ్యం, నోటికి కళ్లమని తెలుగు
సామెతలో ఉన్న పదబంధం గుర్రంనోట కళ్లం
సంధించి మన చిత్తప్రకారం
పరుగులెత్తించవచ్చన్న సంగతినీ
స్ఫురింపజేస్తూ మనిషి నోటికి కూడా కళ్లం

ఉండాలని బోధిస్తున్నది.
బైబులు సామెత కూడా ఇదే సందర్భాన్ని,
ఇదే విషయాన్ని తెలుపుతుంది. చేనికి కంచె
వేసుకున్నట్లే, నోటికి కళ్ళం వేసుకోవాలని
తెలియజేస్తున్నది. విచ్చలవిడిగా, యదేచ్ఛగా
మాటలాడవద్దని బోధిస్తున్నది. పై రెండు
సామెతలూ విచక్షణా రహితమైన
సంభాషణను గర్తుచేస్తున్నాయి. వేమన
అన్నట్టు 'మాటలుడుగకున్న మంత్రంబు
దొరకదు. మితంగా మాట్లాడుతూ, కాంతా
సమ్మిత భాషణతో ఇంపైన పలుకులతో
హద్దులెరిగి వర్తించే వ్యక్తి యోగ్యుడు.

5. తెలుగు సామెత: జిహ్వచేత నరులు చిక్కి నొచ్చిరి గదా

బైబులు సామెత: మూఢుని పలుకులు
నాశమును తెచ్చును. అతని మాటలే అతనికి
ఉరులగును (సామెతలు 18:7).
నవ్వు నాలుగందాల చేటు అన్నారు గానీ
వాచాలత్యం వేయి రకాల చేటు అన్నది
అక్షరసత్యం. నోటికి అదుపులేక పిచ్చి
ప్రేలాపనలతో శివమెత్తేవాడికి అందరూ
దూరంగా ఉంటారు. అలాటివాడు తన
చావును తానే నెత్తిమీదికి

తెచ్చిపెట్టుకుంటాడని ఈ సామెతలు చెబుతున్నాయి. వాసుదేవునికి సాదరంగా ధర్మనందనుడు తన రాజసూయంలో అగ్రాసనాధిపత్య మిచ్చాడు. శిశుపాలుడది చూచి కుపితుడై దుర్భాషలతో శౌరిపై అధిక్షేపాలు అవహేళనలు కురిపించాడు. కూడివచ్చిన రాజులు వారించినా వినలేదు. మేనత్త సాత్వతికి ఇచ్చిన మాట ప్రకారం నూరు తప్పులు మన్నించి ఆపైని సుదర్శనంతో అతని శిరచ్ఛేదనం గావించాడు. శ్రీకృష్ణుడు. మాటలే ఉరులైనాయన్న బైబులు సామెతకు ఈ వృత్తాంతం అద్దం పడుతుంది- దావీదు రాజు ధృతి చెడి వనవాసానికేగే సమయంలో షిమ్ అనే పనికిమాలినవాడు పరిపరి విధాల దూరుతూ దుమ్మెత్తిపోశాడు. దావీదు సంయమనంతో వ్యవహరించి అతనికేమీ హాని కలుగకుండా ప్రస్తుతానికి తనవారిని వారించినా, ఆ తరువాతి కాలంలో ఆ వాచాలత్వానికి అతనికి చావు తప్పి కన్నులోట్టపోయింది (సమూవేలు 2వ గ్రంథము 16:5-14బీ 19:16-24). స్వశక్తి ప్రతాపాలు సరకు చేయకుండా శత్రువును తూలనాడే వదరుబోతుల మాటలు కోటలు దాటితే చాలనుకుంటారు.

లేని ప్రతిభాపాటవాలను తెచ్చిపెట్టుకొని మాటలు గుప్పించి, పుణ్యకాలం వచ్చేసరికి చతికిల పడడం భీరువుల లక్షణం. అతడు పలికిన మాటలే అతని పాలిట యమపాశాలౌతాయి. ముందు వెనుకలాలోచింపక ప్రేలరి పలికే పలుకులు శతకోటి అనర్థదాయకాలన్నది జగమెరిగిన సత్యం, విచక్షణ తప్పిన వాక్కే అల్లకల్లోలానికి మూల కారణమవు తుంది. దీనినే ఈ సామెతలు వివరిస్తున్నాయి.

6. తెలుగు సామెత: మనిషికో మాట, గొడ్డుకో దెబ్బ

బైబులు సామెత: మూర్ఖుడు సూరు దెబ్బలకు నేర్చుకొనలేనిది వివేకశాలి ఒక్క మందలింపుతో నేర్చుకొనును. (సామెతలు 17:10).

పశు జన్మకన్నా మానవ జన్మ ఉత్కృష్టమైనది. మానవుడు బుద్ధి జీవి. దె కార్తె అనే మేధావి మనిషిని నిర్వచిస్తూ "నేను ఆలోచిస్తాను గనుక నేను మనిషిని" అన్నాడు. జంతువులు కేవలం సహజ సంవేదనల సాయంతో స్పందిస్తుంటాయి. మనిషిలో ఉన్న ఆలోచన, వివేచన,

విచక్షణలు అతనిని జంతువులకు భిన్నంగా నిలుపుతున్నాయి.

గ్రామీణ జీవితంలో అందరిరిగిన సత్యాన్ని మరికొంత ఉన్నతాదర్శాన్ని వెల్లడించడం కోసం సంక్షిప్తంగా బలంగా చెప్పినదే ఈ తెలుగు సామెత. పశువులను కూడా కాపరులు అదిలింపులతో అదుపులో ఉంచడానికి ప్రయత్నిస్తుంటారు. చాలావరకు పశువులు సైతం ఇలాంటి అదిలింపులకు స్పందిస్తాయి. తరచుగా ఒక దెబ్బ కూడా అవసరమవుతుంటుంది. ఇది ప్రకృతి సహజం.

కాని సామెతలో అంతర్ధీనంగా ఇలాటి ప్రకృతి ధర్మాలను ఆసరాగా చేసుకొని చేసే జ్ఞాన బోధ కూడా అనివార్యంగా ఉంటుంది. సులువుగా బలంగా, ప్రకృతి ధర్మాన్ని చెబుతూ చక్కని హెచ్చరికను తెలుగు సామెత చేస్తుంటే, బైబులు సామెత మరింత వివరంగా, సూటిగా హీనుల జ్ఞానహీనతను ఎత్తిచూపుతూ కర్తవ్యబోధ చేస్తున్నది.

మనుషుల్లో పశుప్రాయులుంటారు, మాటలతో వారిలో పరివర్తనం కలుగదు. అందుకే "దండం దశగుణం భవేత్" అన్నారు ఆర్యులు. మాటలతో వినకుంటే బెత్తం వాడవలసిందే. అది మనుషులు విధించే శిక్ష కావచ్చు, లేక

తన అవివేకం వల్ల ఒకనికి సంప్రాప్తించే శిక్ష కావచ్చు. శ్రీయోభిలాషులు ఎంత చెప్పినా వినక అదే పనిగా తన ధోరణిలోనే సాగిపోయేవానికి ఎదురు దెబ్బలు తగులుతూనే ఉంటాయి. కొంత కాలానికి అలాటివారు గుణపాఠం నేర్చుకొని సన్మార్గంలోకి రావచ్చును. జ్ఞాని ఇతరుల అనుభవం నుండి నేర్చుకుంటాడు అని నానుడి.

సున్నిత హృదయునికి, సంస్కారవంతునికి ఒక్క హెచ్చరిక, దిద్దుబాటు సరిపోతుంది. అవివేకిని పదేపదే హెచ్చరించి దండోపాయం ప్రయోగించినా తన దుర్మార్గం వీడదు. ఈ వాస్తవాలనే ఈ సామెతలు వెల్లడిస్తున్నాయి.

7. తెలుగు సామెత: ఆడదాని నోట నువ్వు గింజు నానదు.

బైబులు సామెత: వాచాలుడు రహస్యమును దాచలేడు (సామెతలు 20:19).

ఈ సామెతల్లోని ప్రధాన ప్రతిపాదన అతి వాగుడు, అదే సమయంలో దాచవలసినదేదో, బహిర్గతం చెయ్యవలసిందేదో వివేచించలేని అధిక ప్రసంగ ధోరణి. తెలుగు సామెతలో స్త్రీ వాచలత్వం గురించి ఉన్నది. బైబులు

సామెతలో వాచాలుని గురించి ఉన్నది.
నిజానికి అతివలు దేనికైనా సమర్థులు.
భూమిని తలక్రిందులు చేయగలిగిన
మర్మాన్ని కడుపులో దాచుకొని
గుంభనంగానూ ఉండగలరు, నిప్పు
లేకుండానే పొగ వచ్చిన చందాన
అమ్మలక్కల ముచ్చట్లలో అక్కడా ఇక్కడా
విన్నవాటిని అరబోయనూగలరు.
పురుషాధిక్య సమాజంలో స్త్రీ బుద్ధి
చాపల్యాన్ని ఈసడిస్తూ పుట్టిన సామెత ఇది.
అలాగని వసబోసిన పిట్టలు మగమహారాజుల్లో
ఉండరని కాదు. స్త్రీ వాచాలత్వాన్ని అలా ఉంచి
తెలుగు, బైబులు సామెతలు రెండిటిలోనూ
ఉన్న ముఖ్య ప్రతిపాదన రహస్యాలు
దాచగలగడం. చనువు ఉండి నిరాటంకంగా
రాకపోకలు ఉన్న వ్యక్తుల మధ్య ఏదో ఒక
సమయంలో 'నేను అన్నానని ఎక్కడా
అనకు. నీలోనే ఉంచుకో' అనే ఉపోద్ఘాతంతో
ఇలాటి రహస్యాలు బట్టబయలు
అవుతుండడం అతి సామాన్యం. కాని 'మాట
పెదవి దాటితే గడప దాటినట్టే అనే లోకోక్తి
కూడా ఉంది.
ఒక మనిషిని నమ్మి హృదయ భారం
దించుకొనేందుకు మనసులో మాట
చెప్పుకోవాలనుకొంటారు కొందరు బాధితులు,

అలా అన్న విషయాలను సానుభూతితో విని
తమలో నిక్షిప్తం చేసుకోగలిగినవారే విజ్ఞులు.
నువ్వు గింజ చాలా స్వల్పమైన తృణధాన్యం.
అది నానడానికి ఎక్కువ సమయం పట్టదు.
అంటే ఆడవారు నువ్వు గింజ నానడానికి
పట్టేంత సమయం కూడా రహస్యాన్ని
దాచలేరని చెప్పడం. తెలుగు సామెత ఈ
బలహీనతను ఆడవారికి ఆపాదిస్తుండగా,
బైబిలు సామెత దీనిని మగవారికి
ఆపాదిస్తున్నది. ఏది ఏమైనా 'విస్తారమైన
మాటలతో దోషముండక మానదు' అనేది
బైబులు సూక్తి. మితభాషణం, ప్రయ భాషణం,
ఇతరుల రహస్యాలను కాపాడడం
బుద్ధిమంతుల లక్షణం.

8. తెలుగు సామెత: తాజెడ్డ కోతి
వనమెల్లా చెరిచే

బైబులు సామెత: దుష్టుడు తోడివారిని
మోసగించి అపమార్గము పట్టించును.
(సామెతలు 6:29)

సాధారణంగా కొందరు చెడు వ్యసనాలకు,
దురలవాట్లకు బానిసలైపోతారు, వారు తాము
ఊబిలో కూరుకు పోతున్నామన్న సంగతిని

గుర్తించకుండా, ఇతరులను కూడా అందులోకి లాగే ప్రయత్నం చేస్తారు. ఆ అలవాట్లలో, వ్యసనాలలో ఎంతో సంతోషం ఉందనీ, ఎన్నో ఆస్తులు, సంపద కొద్ది కాలంలోనే సంపాదించవచ్చనీ ప్రలోభపెట్టి చుట్టూ ఉన్నవారిని, బంధుమిత్రులను కూడా ఈ రొంపిలోకి దించుతారు. ఆ మాటలు విని వారితో చేరినవారు కూడా కొద్ది రోజుల్లోనే శంకరగిరి మాన్యాలు పట్టిపోతారు. అందుకే మాయ మాటలను, కల్లబొల్లి కబుర్లను నమ్మవద్దని పెద్దలు హెచ్చరిస్తూనే ఉంటారు. తెలుగు సామెత ఈ విషయాన్ని పోలికతో చెబుతుంది. కోతి తాను చెడింది కాక వనములోని ఇతర కోతులను, వనాన్ని పూర్తిగా నాశం చేసిన విధంగా దుష్టుడు కూడా తన పరిసరాలను, తోటివారిని కూడా చెరుస్తాడని దీని అర్థం. బహుశా దీనికి లంకా దహనానికి సంబంధముందేమో. తన తోకకు నిప్పు పెట్టిన లంకావాసుల వనాలను, నివాసాలను దహనం చేస్తాడు హనుమంతుడు. తన తోకకు నిప్పంటుకుంది. తాను చెడ్డానని ఇతరులకు కూడా నష్టాన్ని కలిగించాడు. ఏది ఏమైనా దుష్టుల విషయంలో జాగ్రత్తగా ఉండాలనే విషయాన్ని ఈ సామెతలు మనకు బోధిస్తున్నాయి.

ఇందుకు భిన్నంగా సజ్జన సాంగత్యం అత్యంత క్షేమదాయకం. సహవాస ఫలం, సహవాస దోషం తప్పించుకోరానివి, మనకు తెలియకుండానే మన మిత్రుల ప్రభావానికి మనం లోనవుతుంటాము, మాట తీరూ తెన్నూ సహవాసుల కనుగుణంగా మలచబడుతూ ఉంటాయి, పైన చెప్పిన బైబిలు, తెలుగు సామెతలు రెంటిలోనూ దుష్ట సాంగత్యంలోని నష్టం గురించిన హెచ్చరికే ఉంది. ఒక్క మనిషి వలన వంశం, సామ్రాజ్యం ఉత్థాన పతనాలు చెందడం మన సాహిత్యంలో చూస్తూనే ఉన్నాము. "రాముడొకడు పుట్టి రవికులమీడేర్యే, కురుపతి జనియించి కులము జెరిచె" అని అందుకే అన్నారు.

9. తెలుగు సామెత: ఊరందరిది ఒక త్రోవ, ఉలిపి కట్టిది ఇంకొక త్రోవ

బైబులు సామెత: స్వార్థపరుడు ఇతరులతో కలియక తనకు తాను జీవించును.

(సామెతలు 18:1).

మానవుడు సంఘజీవి. సంఘంతో కలిసి తన కార్యక్రమాలను నిర్వహించుకొని, నెరవేర్చుకొని అందరితో కలిసి జీవించాలే గాని

ఒక్కడుగా ఉంటే ఏమీ చేయలేదు. అందుకే
"పదుగురాడు మాట పాటియై ధరజెల్లు,
ఒక్కడాడు మాట ఎక్కడెందు" అంటాడు
వేమన, బౌద్ధ ధర్మాలలో 'సంఘం శరణం
గచ్ఛామి' అనడంలోని అర్థం కూడా ఇదే.
సంఘాన్ని విడిచి, పదిమంది నడిచే త్రోవను,
వారి పద్ధతులను విడిచి కొంతమంది ఏదో
చెయ్యాలని తాపత్రయపడతారు, అది నేలను
విడిచి సాము చేసినట్లే అవుతుంది గాని
సత్ఫలితం రాదు. పదిమందితో కలిసి కీడు
అనుభవించినా అది మేలుగానే
పరిగణింపబడుతుంది. ఒంటరిగా ఉండి ఏమి
చేసినా, అది వెక్కిరింతకు, వేలెత్తి
చూపించుకోవడానికి మాత్రమే పనికివస్తుంది.
గానీ సమష్టిగా ఆమోదానికి నోచుకోదు. కాబట్టి
ఊరంతా ఎటుపోతే అట్టే పోవాలి గాని, ఉలిపిరి
కట్టలాగా ఒంటరి దారిని పోరాదు.
ఇందులో సంఘీభావం కూడా దాగి ఉంది.
ఒంటరిగా ఉంటే అన్నీ సమస్యలే. ప్రతివారూ
భయపెడతారు. అందరొకటై ఒంటరివానిని
పారద్రోలడానికి ప్రయత్నిస్తారు. అతని
స్థానబలం, సంఘ బలం తగ్గిపోతుంది, పరపతి
పడిపోతుంది. మనుగడ దుర్భరమౌతుంది.
నేడు ప్రతిచోట సాంఘిక పరమైన భద్రత కోసం
సంఘాలు ఏర్పడుతున్నాయి. ఒంటరిగా ఏమీ

సాధించలేమని గ్రహించినవారు కూలి
సంఘాలు, రైతు సంఘాలు, ఉద్యోగుల
సంఘాలుగా ఏర్పడి తమ తమ కోర్కెలను
సాధించుకోవడం మనం చూస్తూనే ఉన్నాం.
పది కట్టెలు ఒకటిగా ఉంటే బలం ఉంటుందని,
ఒక కట్టెను ఎవరైనా సులభంగా విరుస్తారనేది
మనకు తెలిసినదే. ఊరంతా ఒకదారిని
పోతున్నప్పుడు ఆ ఊళ్లో ఏ ఒక్కడు
ఒంటరిగా సాగిపోయినా దెబ్బ తింటాడు. అనేక
సమస్యలు ఎదురౌతాయి.
బైబులు సామెతలో ఇలా ఒంటరి జీవితాన్ని
గడిపేవాళ్ళను స్వార్థపరులన్నారు. బైబులులో
సంఘానికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యం ఉంది.
ఇతరులకు సలహాలిస్తూ ఇతరుల సలహాలు
స్వీకరిస్తూ ఐకమత్యంతో జీవించాలనేది
బైబులు సామెతలోని ప్రబోధం.
ఒక్కడుగా బ్రతికినది బ్రతుకు కాదు,
పదిమందితో కలిసి బ్రతికినదే బ్రతుకు,
బైబులులో, పొరుగువారినే కాకుండా,
శత్రువులను కూడ ప్రేమించమనడంలో
సామాజిక జీవన సాధం దృఢతరం కావడానికి
మూల సూత్రాలు దాగి ఉన్నాయి. నా ఇల్లు,
నా ఊరు, నా రాష్ట్రం, నా దేశం అని
గిరిగీచుకొని జీవించక, అందరూ వసుధైవ
కుటుంబంగా కలిసి మెలిసి ఉండాలనేదే,

తెలుగు సామెత, బైబులు సామెతలలో ప్రతిధ్వనించే సామాజిక చైతన్య భావన.

10. తెలుగు సామెత: కూసే గాడిద మేసే గాడిదని చెరిపినట్టు

బైబులు సామెత: దుష్టులు తోటివారిని అపమార్గము పట్టెను (సామెతలు 16:29)

గాడిద అనడంతోనే ఒక నీచార్థం స్ఫురిస్తుంది. మొరటుతనం, నిర్లక్ష్యం, అనాగరిక లక్షణాలు గుదిగుచ్చుకొని మన ముందు సాక్షాత్కరిస్తాయి. దాని ఆకారానికి తగినట్లే అలవాట్లు కూడా ఉంటాయి. గాడిద ఓండ్ల పెడితే చుట్టుపట్ల ఉన్నవారంతా ఉలికి పడవలసిందే, చెవులు మూసుకొనవలసిందే, గాడిద ఒక పట్టాన దారికి రాదు, మాట వినదు. అందుకే దాని చేత వెట్టిచాకిరి చేయిస్తారు. బరువులు మోయిస్తారు. 'గాడిద చాకిరి' అనేది కఠినమైన పని చేయించినపుడు అందరూ పలికే మాట. ఇది ఒంటరిగా ఉంటే ఎలాగో లోబరచుకొని పనిచేయించుకోవచ్చు. దీనికంటే ఉలిపిరికట్టగా ఉండే మరొక గాడిద వస్తే, ఆ రెండూ కలిస్తే మొదటి గాడిద కూడా

మాట వినదు. ఈ సందర్భంలో 'ఆ ఎద్దు ఈ ఎద్దు జోడాయెనమ్మా, చేను బీడాయె నమ్మా' అనే మరొక సమాన భావార్థం కలిగిన తెలుగు సామెతను కూడా వాడతారు. ఒక చెడ్డవాడు మరొక సామాన్యుని చెంతకు చేరి, వానిని చెడగొడుతున్న సమయంలో ఈ తెలుగు సామెతను ప్రయోగిస్తారు. అప్పటి వరకూ మేస్తూ ఉన్న గాడిద మరొక ఓండ్లపెట్టే గాడిద రాగానే మేయడం మానివేసి, అదీ అరవడం ప్రారంభిస్తుంది. అప్పటి వరకు అదుపులో ఉన్నవాడు మరొక ఆకతాయి జతగూడగానే రెచ్చిపోయి, హద్దుమీరి ప్రవర్తిస్తాడు. అందుకే 'కూసే గాడిద వచ్చి మేసే గాడిదను చెడగొట్టెందన్న ఈ సామెత ప్రజాబాహుళ్యంలో పాతుకుపోయింది.

బైబులు సామెత కూడా దీనికి సరితూగేదే. దుష్టులు తోటివారిని అపమార్గంలోకి నడిపిస్తారని ఈ బైబులు సామెత తెలియజేస్తుంది. చెడ్డవాడు తనతోటివారిని బలవంతంగా ఋజు మార్గం నుండి తప్పించి, పెడదారిలోకి నడిపిస్తాడు. ఎందుకంటే - నేను కాదు, నా ప్రక్కవాడు కూడా అదే దారిలో ఉన్నాడని సమర్థించుకోవడానికి, కాబట్టి మనం దుష్టులం కాదు కదా, మనకింక భయం లేదని భావించి ఉదాసీనంగా

ఉండకూడదు. మనచుట్టూ ఉన్నవాళ్ళలో ఎంతోమంది దుష్టులున్నారు, వారు మనల్ని అనునిత్యం అపమార్గంలో నడిపించడానికి ప్రయత్నిస్తూ ఉంటారు గనక మనం అనుక్షణం జాగ్రత్త వహించి ఉండాలి.

'కుత్సితుండు చేరి గుణవంతుజెరచురా' అని బోధిస్తాడు వేమన. 'తాచెడ్డ కోతి వనమంతా చెరపింద"ని మరొక తెలుగు సామెత ఉంది అది కూడా దీనికి సమానమైన భావాన్ని బోధించేదే. దుష్టులు మన దగ్గరకు వచ్చినప్పుడు వారితో కలిసి మనం దుష్టత్వంలోనికి దిగజారకుండా చూచుకోవాలని ఈ బైబిలు, తెలుగు సామెతలు రెండూ ఏక కంఠంతో బోధిస్తున్నాయి.

11. తెలుగు సామెత: చేతులు కాలిన

తరువాత ఆకులు పట్టుకున్నట్టు

బైబిలు సామెత: గురువుల బోధను పెడచెవిని పెట్టితిని వారి ఉపదేశములను లెక్క చేయనైతిని (సామెతలు 5:12-13). మానవుడు తన జీవితములో అనేక సందర్భాలలో ఎంతోమంది సలహాలను తీసుకుంటాడు. ఒక పని చేయబోయే ముందు

ఎందరినో సంప్రదిస్తాడు. కానీ పెద్దలు, సన్నిహితులెంత చెప్పినా కొందరు వినిపించుకోరు. వారిని లెక్కచెయ్యరు. తమ ఇష్టానుసారంగా వ్యవహరిస్తారు. ఏకపక్ష నిర్ణయాలు తీసుకుంటారు. తీరా నష్టము వచ్చిన తరువాతనో, లేక నిర్ణయాలు బెడిసికొట్టినప్పుడో హడావుడిగా పెద్దల దగ్గరకో, అయినవారి దగ్గరకో రక్షించమని పరుగెడతారు, కానీ, అప్పటికే జరగవలసిన నష్టం జరిగిపోతుంది. అందుకే చేతులు కాలకముందే ముందు జాగ్రత్త తీసుకోవాలి గాని, కాలిన తరువాత ఆకులు పట్టుకున్నా పెద్దగా ప్రయోజనమేమీ ఉండదు. ఈ విషయాన్ని తెలుగు సామెత చక్కని పోలికతో వివరిస్తున్నది. బైబిలు సామెత ఈ విషయాన్ని సూటిగా తేలికైన భాషలో చెబుతుంది. నష్టము జరిగిన తరువాత గురువులు చెప్పినప్పుడు, హెచ్చరించినప్పుడు వినలేదే, వారు ఎంతో వివరముగా ఉదాహరణలతో చెప్పినా పెడచెవిని పెట్టానే అని బాధపడుట అనవసరం. ఆ ఆలోచన, విశ్లేషణ ముందే ఉండాలి. జరగవలసిన నష్టం జరిగిన తరువాత కాదు. ముందుచూపు, సలహాలను స్వీకరించే అలవాటు, తప్పులను అంగీకరించి

మార్పుకునే ప్రయత్నం వంటి లక్షణాలు నష్టం కలుగకుండా కాపాడుతాయని ఈ సామెతల ద్వారా నేర్చుకోవచ్చు.

కొన్ని తప్పులకు మనుషులు, దేవుడు కూడా క్షమించవచ్చును గానీ ఆ పాపకర్మను ఆ వ్యక్తి అనుభవించక తప్పదు. కాముకుడై విచ్చలవిడి వ్యభిచారంలో మునిగి తేలినవాడికి ఎయిడ్స్ వంటి వ్యాధి సోకితే ఇక దానికి మందు లేదు. ఆ తరువాత ఎంత డబ్బు పోసినా, ఎన్ని తీర్థాలు తిరిగినా నిష్ఫలమే అవుతుంది. జరగవలసింది జరిగిపోయాక మనిషి మారి మునీశ్వరుడైనా ఇక తరుణోపాయం లేదు.

'శ్రవణ పుటములున్న సార్థక్యమేమిరా వినగ వలయు బెద్దలనెడి వన్ని వినగ వినగ విశదములౌ సుమ్ము'
అనే వేమన చెప్పిన నీతినే బైబులు సామెతా, తెలుగు సామెతా ఉపదేశిస్తున్నాయి.

12. తెలుగు సామెత: తా మెచ్చింది రంభ తా మునిగింది గంగ.

బైబులు సామెత: మూఢుని మార్గము వాని దృష్టికి సరియైనది (సామెతలు 12:15)

'ఎవడి పిచ్చి వాడికానందం' అనే సామెత కోవకు చెందినదే ఈ తెలుగు సామెత. ఇంకా కొంచెం లోతుగా ఆలోచిస్తే "తాను పట్టిన కుందేలుకు మూడే కాళ్ళు" అనే సామెత కూడా ఈ భావాన్నే ప్రతిపాదిస్తున్నది. మూర్ఖుని మార్గం వాని దృష్టిలో సరియైనదే. ఎన్ని చెప్పినా దాన్ని వాడు విడిచి రాడు. ఒకని మార్గం వానికి సరియైనదిగానే కనిపిస్తుంది అని చెప్పడంలో బైబులు సామెత పరిధి మూడే చిత్తుల చపల వర్తనకు పరిమితమయింది. తెలుగు సామెతలో కూడా ఇదే భావమున్నప్పటికీ నైతికంగా తటస్థ ధోరణిని, చర్యలను కూడా ఇది ఉద్దేశిస్తున్నది. లోకోభిన్న రుచి: అన్నట్టు ఎవరి ఇష్టాయిష్టాలు వారికుంటాయి. కాని అవి మాత్రమే ఒప్పు అనుకోవడం తప్పు. ఎవరు చెప్పినా వినకుండా తన ఉన్మాద చర్యలతో, మూర్ఖత్వంతో, దుర్మార్గంతో ప్రవర్తిస్తే వారి విషయంలో విసుగు చెంది విజ్ఞులు అనే మాటలే ఈ రెండు సామెతలూ, అలాటివారిని వారి మొండితనం నుండి మరలించడానికి శతవిధాల ప్రయత్నించి వాడి ఖర్మకు వాడిని వదిలివేసే సమయంలో ఇలా సరిపెట్టుకోవడం పరిపాటి. అందుకే. ఎంత చదువు చదివి ఎన్ని విన్నను గాని,

హీను డవగుణంబు మానలేడు
బొగ్గు పాల గడుగ పోవునా మలినంబు?
అంటాడు వేమన.

13. తెలుగు సామెత: తెడ్డుకేమి తెలుసు
కూరల రుచి? ఎడ్డుకేమి తెలుసు
అటుకుల రుచి?

బైబులు సామెత: మూఢుని యెదలో జ్ఞానము
నిలువదు (సామెతలు 14:33).

వ్యోమ సింహాసనం వీడి దేవదేవుడు
యేసుక్రీస్తు ఏ దేశాన మరియు తనుజుడై
అవతరించి తన బోధనామృతాన్ని ధారలుగా
ప్రవహింపజేశాడో ఆ దేశపు కొండ గట్టుల
మీదనే ఆయన రక్తపుటేరులు పారించారు
ఆయన స్వజనం, దీని గురించి వ్యాఖ్యానిస్తూ
'ఇందేదో వేద రహస్యమున్నది యది తండ్రి'
అంటూ జాషువా వాపోయాడు. 'క్రీస్తు' అనే
ఖండకావ్యములో, జరిగినదేమిటంటే ఆయన
తాను దైవ కుమారుడినంటూ తన అవతార
పరమార్థాన్ని విశదపరుస్తుంటే దైవ దూషణ
చేశావంటూ యూదులు హుంకరించారు.
దురిత విష సర్పపు పడగ నీడ నుండి
తప్పించి స్వచ్ఛామార్గంలోకి నడిపిస్తానంటే
దొరతనం వారైన రోమీయులపై తిరుగుబాటు

దారుగా ముద్రవేశారు, చెక్క, లవంగాలు,
కుంకుమపువ్వు, కర్పూరం కలిపిన మంచి
బెల్లపు పాకాన్ని కలియబెట్టి తెడ్డుకు పాకం
రుచి తెలియదు గదా. కుడుతి త్రాగే ఎడ్డుకు
కమ్మని అటుకులు నెయ్యితో దోరగా వేయించి
కొత్తిమీర, జీడిపప్పు కలిపి తినిపిస్తే లొట్టలు
వేస్తూ తింటుండా? అధములు
ఉదాత్తమైనవాటి ఉత్కృష్టతను గ్రహింపలేరు
అనే సార్వత్రిక సత్యాన్ని తెలుగు సామెత
ఒకింత హాస్యోక్తిగా వినిపిస్తున్నది.
'కుక్క యేమెరుంగు గురులింగ జంగంబు
పిక్కబట్టి యొడసి పీకుగాక సంతపాకతొత్తు
సన్నాసి నెరుగునా
అంటూ వేమన సైతం చమత్కరించాడు.
అతడెంత యోగి పుంగవుడో, గురులింగదో,
లఘు లింగడో ఊరకుక్కకేమి తెలుసు?
అపరిచితులుగా తోచినవారి మీద కెగబడి
కరిచి వదులుతుంది. సముద్రంలో కలిసిన
నీటిబొట్టు ఉనికి లేకుండా అంబుధిలో
కలిసిపోతుందిబీ స్వాతి చినుకు ముత్యపు
చిప్పలో పడితేనే గదా నవమౌక్తికమయ్యేది.
మూర్ఖునికి ఎంతటి దివ్యోపదేశం చేసినా
ఫలితముండదు. అది సూకరాల ఎదుట
ముత్యాలు వేసినట్టే, కారడవిలో శశికళలు
వెల్లివిరిసినట్టే. అపాత్రదానం మహా పాపం.

ఎవరికేది తగునో దానినిచ్చి ఊరుకోవడం
ఉత్తమం. ఔచిత్యం ప్రధానం. ఈ
అభిప్రాయాన్నే తెలుగు, బైబులు సామెతలు
వెలిబుచ్చుతున్నాయి.
'గాడ్డె యేమెరుంగు గంధంపు వాసన
కుక్క యేమెరుంగు ఒక్క ప్రొద్దు
అల్పుడేమెరుంగు హరుని గొల్చు విధంబు'
అన్న వేమన దీనినే వివరిస్తున్నాడు.

14. తెలుగు సామెత: తేనె పోసి పెంచినా
వేపకు చేదు పోదు.

బైబులు సామెత: మూర్ఖునికి బోధింపగోరి
పలుకులను వ్యర్థము చేసికొనవలదు
(సామెతలు 23:9).
వేపకు చేదు రుచి అనేది సహజ సిద్ధముగా
వచ్చిన లక్షణము. ఆ లక్షణాన్ని ఎంతగా
పోగొట్టాలన్నా పోగొట్టలేము. చిన్న మొక్కగా
ఉన్నప్పుడే నీటికి బదులు తేనెను పోసి
పెంచినా కూడా దాని చేదు పోదు. తేనె
సృష్టిలో అత్యంత మదురమైన పదార్థాలతో
ఒకటి. అటువంటి శ్రేష్ఠమైనదానిని తెచ్చి పోసి
పెంచినా ఆ చేదు లక్షణమనేది వేపను
వీడిపోదు. అదే విధముగా మూర్ఖుని
ఆలోచనా తీరును, అలవాట్లను

మూర్ఖులనుకోవడం వృధా ప్రయాస
అవుతుంది. మూర్ఖులనుకొని పోయిన వారికి
భంగపాటు తప్పదు. వారికి ఎంత మంచి
పలుకులు, ఉదాహరణలు చెప్పినా కూడా
అవి వ్యర్థమే. వారు వాటి నుండి ఏమీ
నేర్చుకోరు. కనీసం పట్టించుకోనైనా
పట్టించుకోరు, వేప మొక్కకు తేనె పోసి,
అనవసరముగా వృధా చేసుకున్నట్లవుతుంది.
మూర్ఖుల విషయంలో జాగరూకులై
ఉండవలసిన ఆవశ్యకతను ఈ సామెతలు
తెలియజేస్తున్నాయి.

'వేము పాలు పోసి ప్రేమతో బెంచిన జేదు విరిగి
తీపి చెందబోదు. ఓగునోగి కాక
యుచితజ్ఞుడెట్లను'
అనే పద్యంలో వేమన ఈ సామెతను
పొదిగాడు. పుట్టుకతో వచ్చిన బుద్ధి
పుడకలతో పోదు. కుట్టడం తేలు సహజ
లక్షణం, కాటు వేయడం పాము నైజం. చిచ్చు
ఒడిని గట్టుకుంటే కాలకుంటుందా?
మూర్ఖునికి చెవినిల్లు కట్టుకొని పోరినా
అతనిలో సంస్కారం ఉదయించడం
దుర్లభమని పెద్దలు అనుభవపూర్వకంగా
చెప్పారు.
'పాలు బంచదార పాపర బండ్లలో చాలబోసి
వండ జవికి రాదు.

కటిల మానవులకు గుణమేల కలుగురా'
అంటాడు వేరొక పద్యంలో వేమన.
మన పడతులు కాకరగాయ వంటకంలో
కొంచెం బెల్లం కలుపుతారు, ఇంతకన్నా కటిక
చేదు ఫలాలు ప్రకృతిలో ఉన్నాయి. పాలు,
పటికె బెల్లం కలబోసి వండినా అటువంటి
కాయల్లో చేదు విరగదు. అలాగే మూర్ఖులకు
చేసే హితబోధ కంఠశోష మాత్రమే తెస్తుంది
అని ఈ సామెతల నుండి గ్రహించవచ్చు.

15. తెలుగు సామెత: కూర్చున్న

కొమ్మను నరుకుకొన్నట్లు (పట్టు
గొమ్మను నరుకుకొన్నట్లు)

బైబులు సామెత: మూడురాలు తన చేతితో
తన ఇల్లు ఊడబెరుకును (సామెతలు 14:1).
కొంతమందికి తమకు మేలుచేసే వారెవరో,
కీడు చేసేవారెవరో తెలియదు. ఏది మంచి,
ఏది చెడు అనే విచక్షణ కూడ ఉండదు.
ఒక్కొక్కసారి తమ హితులను, స్నేహితులను
కూడా తూలనాడి, దూరం చేసుకుంటారు,
పిచ్చివాళ్ళు తమకు ఆధారమైనదాన్నే
జారవిడుచుకుంటారు. అన్నం పెట్టేవాళ్ళనే
అలక్ష్యం చేసి దూరం చేసుకుంటారు,
ఇటువంటి అవివేకులను గూర్చి

తెలియజేయడానికి ఈ తెలుగు సామెతను
ప్రయోగిస్తారు.
బైబులు సామెత కూడా ఈ కోవకు చెందినదే.
మూడురాలు తన ఇంటిని తానే
ఊడబెరుకుతుంది. ఇల్లు కట్టడం చాలా కష్టం.
జ్ఞానంతో ఇల్లు కట్టుకునేవారు కొండరైతే
మూర్ఖులు తమ ఇళ్ళను తామే
పడగొట్టుకుంటారు. అంటే తమను తామే
నాశం చేసుకుంటారు. ఈ బైబులు సామెత
కూడా తెలుగు సామెతకు సమానార్థకమే,

ఈనాడు ఆత్మహత్యా సదృశ్యమైన అనేక
కార్యాలు మానవులు చేస్తున్నారు. చేజేతులా
బీవితాలను నాశం చేసుకుంటున్నారు. తమ
ఆధారాలను తామే పోగొట్టుకుంటున్నారు.
తాము కూర్చున్న, తమకు ఆధారమైన
కొమ్మలను తామే నరుక్కుంటున్నారు. తమ
ఇళ్ళను తామే పడగొట్టుకుంటున్నారు.
కనుకనే ఈ తెలుగు, బైబులు సామెతలు
సంఘంలో ప్రాధాన్యం సంతరించుకున్నాయి.

16. తెలుగు సామెత: గంజాయి తోటలో తులసి మొక్కవలె

బైబులు సామెత: ముండ్ల తుప్పలలో లిల్లీ

పుష్పములాగా (పరమగీతం 2:2)
భారతదేశంలో తులసి మొక్కకున్న పవిత్ర స్థానం అందరికీ తెలిసిందే. నిత్యం వచ్చే ఎన్నో ఆరోగ్య సమస్యలకు చక్కని పరిష్కారం ఇస్తుంది తులసి మొక్క, మరో ప్రక్క గంజాయి అనేది మత్తు మందునిచ్చే మొక్క. అది మనుష్యులను వ్యసనపరులను చేస్తుంది. కొన్నిసార్లు గంజాయి తోటలో తులసిమొక్క రావచ్చు. చుట్టూ ఉన్న ప్రతికూల పరిస్థితులను ఎదుర్కొని ధైర్యంగా తన అస్తిత్వాన్ని నిలుపుకునే ప్రయత్నం చేస్తుంది తులసిమొక్క. తన చుట్టూ ఉన్నవాళ్ళు, తనవాళ్ళు హాని చేసే ప్రయత్నం చేసినా ధైర్యంగా తమ అభిప్రాయాన్ని వెల్లడి చేస్తారు కొందరు. అటువంటి వారిని చూచి, వాడు గంజాయి వనంలో తులసి మొక్కలాంటివాడంటారు పెద్దలు, అదే విషయాన్ని 'ముండ్ల తుప్పలలోని లిల్లీ పుష్పము' అనే మరో చక్కని ఉపమాన రూపంలో చెబుతుంది బైబులు సామెత, ప్రతికూల పరిస్థితులు ఎదురైనవారు క్రుంగిపోకుండా ఈ సామెతలను చెబుతారు. ప్రతికూల పరిస్థితులకు సర్వశక్తులు ఎదుర్కోణ్ణి నిలవాలన్న విషయాన్ని ఈ సామెతల నుండి నేర్చుకోవచ్చు.

ఇదిగాక మరింత ప్రస్ఫుటంగా వేరొక అర్థం అటు బైబులు సామెతలోనూ, ఇటు తెలుగు సామెతలోనూ ద్యోతకమవుతున్నది. అంతగా పేరు లేని వంశంలో ఒక మహానుభావుడు జన్మించి లబ్ధప్రతిష్ఠుడైతే గంజాయి తోటలో తులసిమొక్కలా పుట్టాడంటారు. రావణ కుంభకర్ణాది దుర్మార్గులున్న వంశంలో విభీషణుడు అలాటివాడే. ఈ సామెతనే వ్యతిరేకార్థంలో ప్రయోగించడం కూడా కద్దు. తులసి వనంలో గంజాయి మొక్క చందాన అని కూడా అంటారు. పవిత్ర వంశమొకదానిలో అంతకు ముందెన్నడూ లేని చందాన దుష్టుడొకడు జన్మించి వంశ ప్రతిష్ఠనంతా మంట గలుపుతాడు. అటువంటి వాడిని మా కడుపున చెడబుట్టావని తల్లిదండ్రులు నిందిస్తారు. నిజానికి ప్రతి కుటుంబంలోనూ ఇలాటి కొరకరాని కొయ్య ఒకడుండడం సామాన్యమే.

17. తెలుగు సామెత: పుటము వేసినదే బంగారం

బైబులు సామెత: వెండి బంగారములను కుంపటి పరీక్షించును (సామెతలు 17:9). వెండి, బంగారములు మానవుల దృష్టిలో అమూల్యమైనవి, శ్రేష్ఠమైనవి, కానీ అవి

ఎప్పుడంత విలువను సంతరించుకున్నాయి?
నిప్పులో వాటిని కాల్చి వాటిలోని
మలినాలన్నింటినీ తొలగించినప్పుడే అవి
స్వచ్ఛముగా తయారవుతాయి. లేకపోతే
వాటికి అంత విలువ ఉండదు. అట్లాగే కష్టాలు,
కన్నీళ్ళు మానవుని ధీరత్వాన్ని
పరీక్షించడానికే వస్తాయి. వాటిని ధైర్యంగా
ఎదుర్కొన్న వ్యక్తి ఉన్నతమైన వ్యక్తిత్వముతో,
ఇతరుల కష్టాలను అర్థం చేసుకునే వ్యక్తిగా
ఎదుగుతాడు. కాబట్టి కష్టాలు, కడగండ్లు
వచ్చినప్పుడు క్రుంగిపోకుండా వాటిని
అధిగమించి మరింత మెరుగైన ఆత్మ
విశ్వాసముతో ముందుకు సాగేందుకు వాటిని
ఉపయోగించుకోవాలని ఈ రెండు సామెతలూ
బోధిస్తున్నాయి.

ఉదాహరణకు హరిశ్చంద్రుణ్ణి
సత్యవాక్పరిపాలకుడని మనం క్లాఫించేది
అతడు షట్పక్వర్తులలో ఒకడై వైభవోపేతంగా
పరిపాలన నెరపుతున్న కాలానికి
పరిమితమైనందుకు కాదు. అతడు
రాజ్యభ్రష్టుడై కానలపాలై, భార్య వియోగం
పుత్రశోకాదులతో తల్లడిల్లిన సమయంలో
కూడా అతని సత్య నిష్ఠ అకుంఠితంగా
నిలిచినందుకే అతడు క్లాఫునీయుడు, అలాగే
మహా సంగ్రామం ముంచుకువచ్చిన

తరుణంలో కర్ణుడు తన సహజ కవచ
కుండలాలను విప్పునికి దానమియ్య వలసిన
పరిస్థితి. ఆ అగ్ని పరీక్ష అతనికి దానకర్ణుడనే
బిరుదును సార్థకం చేసింది అని గ్రహించాలి.

18. తెలుగు సామెత: కష్టం వచ్చినప్పుడు
స్నేహితుణ్ణి అడుగు, బంధువుని
కాదు

బైబులు సామెత: ఆపదలు వచ్చినప్పుడు
స్నేహితునింటికి పొమ్ముగాని సోదరునింటికి
పోవలదు (సామెతలు
27:10).

నెత్తురు నీటికన్నా చిక్కన అని ఓ ఆంగ్ల
సామెత, స్నేహాలు, అనుబంధాలు ఎన్నున్నా
రక్త సంబంధం రక్త సంబంధమే అని దీని
భావం. అయితే ఇక్కడ మానవ సంబంధాలలో
ఒక విచిత్రమైన వైరుధ్యాన్ని బైబులు, తెలుగు
సామెతలు రెండూ ప్రతిపాదిస్తున్నాయి.
తమ్ముడు కష్టాలలో ఉంటే చేయూతనివ్వడం
అన్నగారి విధి, బాధ్యత, అన్నను
ఆశ్రయించడం తమ్ముని హక్కు ఇందుకు
భిన్నంగా తెలుగు, బైబులు సంస్కృతులు
రెంటిలోనూ మన పూర్వీకులు ఈ విచిత్రాన్ని
గుర్తించారు. అది సామెతగా అవతరించింది.

ఇబ్బందులలో ఉన్నప్పుడు సోదరుని ఇంటికి వెళ్ళడం కంటే స్నేహితుని ఇంటికి వెళ్ళడానికే మనసు మొగ్గు చూపుతుంది. దీనికి అనేక కారణాలుండవచ్చు. గతంలో తాను చేసిన అనేకమైన తప్పుటడుగులు సోదరునికి తెలిసి ఉండడం వాటిలో ఒకటి. ఇప్పుడు ఇక్కట్లలో ఉండి సోదరుణ్ణి ఆశ్రయిస్తే 'మరి, నేను చెబితే విన్నావా? అని అతడు ఈసడించవచ్చు. అప్పటికే అనేకమార్లు సోదరుని వద్ద సాయం పొందిన సందర్భాలూ ఉండి ఉండవచ్చు. అన్న దగ్గరికి వెళ్ళడం ఫర్వాలేదు గానీ వదినెగారి వ్యంగ్యాలూ మూతి విరుపులూ సహించడం కష్టం కావచ్చు. తానున్న కష్టస్థితి కుటుంబమంతటికీ తెలిసిపోతుందన్న సందేహం కావచ్చు. స్నేహితునితో ఈ బాధలుండవు. అతడు నిన్ను నిన్నుగా స్వీకరిస్తాడు. తిట్లు, ఉపదేశాలు, కోపాలు ఉండవు. పైగా ధనమున్నప్పుడే బంధుత్వం, పేదవాడిని, అవసరంలో ఉన్నవాడిని స్వంత తమ్ముడైనా చేరదీయదు మానవ స్వభావం, అందుకే, 'విత్తహీనమైన వేళలందును తల్లి దనయులాలి సుహృదులనెడి వార లెల్ల శత్రులగుడు రెండైన నిజమిది' అని అంటాడు వేమన.

సృష్టిలో తీయనిది స్నేహమేనోయి అన్నట్టు తోడబుట్టినవారి కంటే కూడా ఆత్మీయంగా మసలుకొనే స్నేహితులుంటారు. జంకు గొంకు లేకుండా దేనికైనా సిద్ధపడి ఆపన్న హస్తమందించి ఆదరిస్తారు. మొత్తమ్మీద సోదరునింటికి పోవడం కన్నా స్నేహితునింటికి పోవడమే మేలన్న నానుడిని తార్కికంగా సమర్థించడం కొంత కష్టమైనా జన సామాన్యంలో వాడుకగా జరిగేది ఇదే. అన్నదమ్ముల మధ్య ఏదో వికర్షణ, బెరుకు ఉంటాయి. స్వచ్ఛగా మాట్లాడుకోవడం, సహాయాలు పరస్పరం చేసుకోవడం స్నేహితుల్లోనే సాధ్యం, ఇది తేటతెల్లమైన ధోరణి, దీనినే తెలుగు, బైబులు సామెతలు తెలుపుతున్నాయి. అయితే ఒకే రక్తం పంచుకుని పుట్టిన సోదరుల మధ్య చనువు, పరస్పర ఆసరా ఉండడం అత్యవశ్యకం, ఒక తల్లి ప్రేమను పంచుకుని, ఒక ఇంట్లో బాల్య దినాలు గడిపి, కుటుంబంలో కలిమి లేములు కలిసి సహించి, అనుభవించి, అనితర సాధ్యమైన బంధం పెంపొందించుకున్నవారు కడగండ్ల సమయంలో ఒకరికోకరు చేయూతనిచ్చు కోవడం అతి సహజంగా జరిగితే బావుంటుంది. బైబులు, తెలుగు సామెతలు రెండూ లోక

వ్యవహారంలో కనిపించే ధోరణులనే
వ్యాఖ్యానిస్తున్నాయి.

19. తెలుగు సామెత: ఎత్తెత్తిపోసినా ఇత్తడి
బంగారమగునె?

బైబులు సామెత: మూర్ఖుని రోటబెట్టి దంచినను
వాని మూర్ఖత్వమును తొలగింపజాలము.

(సామెతలు 27:22).

సామెతలను పద్యాలలో పొదిగి తన సుమతీ
శతకం ద్వారా వాటికి జన బాహుళ్యంలో
అమితంగా ప్రచారం కలిగించినవాడు బద్దెన.

ఈ సామెత ఇమిడి ఉన్న పద్యం.

'ఉత్తమ గుణములు నీచున

కెత్తెరగున కలుగ నేర్చునెయ్యడలందా

నెత్తిచ్చికరగబోసిన

ఇత్తడి బంగారమగునె యిలలో సుమతీ!"

ఈ సామెతలో ఉత్తమునికి ఉత్తమ గుణాలే

తప్ప నీచమైన గుణాలు రావనీ, అలానే

నీచునికి నీచమైన గుణాలే తప్ప ఉత్తమ

గుణాలు రావని వివరించాడు బద్దెన, ఇత్తడిని

ఎన్నిమార్లు కరిగించి శుద్ధి చేసినా అది

ఇత్తడిగానే ఉంటుంది. గాని పుత్తడి (బంగారం)

గా మారదని ఉపమానంగా చెప్పాడు.

పుట్టుకతో వచ్చిన బుద్ధి పుడకలతోనే, అంటే

కాష్టంలో కాలేటప్పుడే పోతుందని మరొక

తెలుగు సామెత తెలుపుతున్నది. సహజ

గుణం ఎన్నడూ మారదని దీని భావం.

బైబులు సామెతలో మూర్ఖునికి ఎన్ని చెప్పినా

తన మూర్ఖత్వాన్ని విడిచిపెట్టడనీ, బోధించినా,

బాధించినా అతడు మారడనీ, వాని సహజ

గుణం మానుకోలేడని గ్రహిస్తున్నాము.

తెలుగు సామెత కూడా ఎన్నిసార్లు కరిగించినా

ఇత్తడి పుత్తడి కానట్లే, నీచునికి ఉత్తమ

గుణాలు ఏ విధంగానూ రావని చెబుతున్నది.

ఇత్తడిని కరిగించినా బంగారం కాదు. మూర్ఖుని

రోటిలో వేసి దంచినా వాని మూర్ఖత్వం పోదు,

ఇవి రెండూ సమానార్థకాలైన సామెతలు, ఇదే

అర్థాన్నిచ్చే సామెతలు అటు బైబులులోనూ,

మన సంస్కృతిలోనూ కూడా మరెన్నో

ఉన్నాయి.

ఉపయుక్త గ్రంథాలు

కామేశ్వరరావు, టేకుమళ్ళ. తెలుగు

సామెతలు, భారతి, పిబ్రవరి, 1955

కార్, ఎం. డబ్ల్యు, ఆంధ్ర లోకోక్తి చంద్రిక

ఏషియన్ ఎడ్యుకేషనల్ సర్వీసెస్,

న్యూఢిల్లీ, 1988

కోదండరామరెడ్డి, మరుపూరు. లోక కవి వేమన, వేమన ఫౌండేషన్, హైదరాబాదు, 2005

గంగాధరం, నేదునూరి. పసిడి పలుకులు, జాతీయ విజ్ఞానపీఠం, మద్రాసు, 1960

గంగాధరం, నేదునూరి. వ్యవసాయ సామెతలు, విశ్వసాహిత్యమాల, రాజమండ్రి, 1959

జయప్రకాశ్, ఎన్. తులనాత్మక సాహిత్యం, శ్రీ దివ్య పబ్లికేషన్స్, మదురై, 1998

జాను,ఎం పి. క్షమాపణ, ఎస్ & ఎస్ పబ్లికేషన్స్, సమిశ్రగూడెం, 2008.

జాషువ, గుజ్జం. ఫిరదౌసి, జాషువ ఫౌండేషన్, విజయవాడ, 1996

జాషువ, గుజ్జం. ఖండకావ్య సంపుటి, జాషువ ఫౌండేషన్, విజయవాడ, 1997

జోజయ్య, పూదోట. పవిత్ర గ్రంథము అనువాదము

జోజయ్య, పూదోట బైబులు భాష్య సంపుటావళి, సెయింట్ పీటర్స్ కరీడ్జల్ విజయవాడ, 2003

తులజ, పుట్టపర్తి. తెలుగు సామెతలు - సాంఘిక జీవితం! ఆంధ్ర సారస్వత పరిషత్తు, హైదరాబాదు, 1985

తెలుగు పర్యాయపద నిఘంటువు సత్యశ్రీ ప్రచురణలు, , 1991

దామోదర్రావు, బి. తెలుగు సామెతలు - జానపద సంస్కృతి. పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాదు, 1995.

తెలుగునాట జానపద వైద్య విధానాలు పండువెన్నెల ప్రచురణలు, రాజమండ్రి, 1999

నరసింహారెడ్డి, పాపిరెడ్డి. తెలుగు సామెతలు జనజీవనం. శ్రీనివాస మురళీ పబ్లికేషన్స్, 1981

మోహన్, జి.యస్. తెలుగు, కన్నడ సామెతలు సమానార్థకాలు శ్రీనివాస పబ్లికేషన్స్, మలయనూరు, 1993

మోహన్, జి.యస్. సామెతలలో సాంఘిక జీవితం, శ్రీనివాస పబ్లికేషన్స్, మలయనూరు, 1983

రమాపతి రావు, అక్కిరాజు. తెలుగు సామెతలు - సాంఘిక జీవితం. విశాలాంధ్ర పబ్లిషింగ్ హౌస్, హైదరాబాదు, 1992

రమాపతిరావు, అక్కిరాజు. సామెతలు - పుట్టుపూర్వోత్తరాలు, అభినందన, తూమాటి దోణప్ప. షష్టిపూర్తి సంచిక, డిసెంబరు, 1987

రాజేశ్వరరావు, పి. తెలుగు సామెతలు (సంకలనం), విశాలాంధ్ర పబ్లిషింగ్ హౌస్, హైదరాబాదు, 2000

రాధాకృష్ణ బూదరాజు (సం). మరవరాని మాటలు, మీడియా హౌస్ పబ్లికేషన్స్, హైదరాబాదు, 2004

రామ నరసయ్య, టి.వి. తెలుగు సామెతలు - ఒక సవిమర్శక పరిశీలనము. పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాదు, 1994

రామరాజు, బిరుదురాజు. తెలుగు జానపద గేయ సాహిత్యము. జానపద విజ్ఞాన ప్రచురణలు, హైదరాబాదు, 1978

రామాచార్యులు, బి. తెలుగు సామెతలు - మానవ స్వభావం. పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాదు, 1988

లక్ష్మణకవి, ఏనుగు. భర్తృహరి సుభాషిత రత్నావళి, టె.పి. పబ్లికేషన్స్, విజయవాడ, 2006

లక్ష్మీ నరసింహం, ఇంగువ. సహస్ర సామెతలు (సంకలనం), పంచాక్షరీ పబ్లికేషన్స్, గుంటూరు, 1964

లక్ష్మీ నారాయణ, ఎస్. చక్కని తెలుగు సామెతలు (సంకలనం). డి. బోస్ & బ్రదర్స్, హైదరాబాదు, 1987

లక్ష్మీ నారాయణ, గంగిశెట్టి (సం) తులనాత్మక సాహిత్య వ్యాసాలు, పొట్టి శ్రీరాములు. తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాదు, 2004

వెంకయ్య, మారన. భాస్కర శతకము, గొల్లపూడి వీరాస్వామి సన్, రాజమండ్రి, 2005

వేంకట నరసయ్య, వెల్లంకి. రైతు సామెతల సమీక్ష తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాదు, 1989

వేంకట రమణయ్య, బులుసు. వేమన పద్య రత్నాకరము, బాల సరస్వతీ బుక్ డిపో, మద్రాసు, కర్నూలు, 2003

వేంకట శాస్త్రి, ముసునూరి. విద్యార్థి కల్పతరువు, వెంకట్రామ అండ్ కో, ఏలూరు, 1984

వేంకటరావు, నిడదవోలు. సాటి సామెతలు (సంకలనం). మరియు పబ్లికేషన్స్, ఎమ్. విజయా పబ్లికేషన్స్, మద్రాసు, 1960

వేంకటాచార్యులు, దివాకర్ల. తెలుగు సామెతలు (మూడవ కూర్పు యశోదారెడ్డి కోదండరామ రెడ్డి, మరుపూరు

తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాదు, 1986

శ్రీనివాసరావు, వేమూరి. పూర్వ గాథా లహరి, వెంకట్రామ అండ్ కో, విజయవాడ, 1976

సరళాదేవి, పి. తెలుగు సామెతలు -

సాంఘిక చరిత్ర, శ్వాణి ప్రచురణలు,
విజయనగరం, 1987

సర్వేశ్వర శాస్త్రి, దర్పా శ్రీ సూర్యారాయాంధ్ర
నిఘంటువు (ఆరవ సంపుటం). తెలుగు
విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాదు, 1988

సీతారామాచార్యులు, బి. శబ్ద రత్నాకరము. ద
మద్రాస్ స్కూల్ బుక్ అండ్ లిటరేచర్ సొసైటీ,
మద్రాసు 1958

సుందరం, ఆర్వీయస్, ఆంధ్రుల జానపద
విజ్ఞానం, ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమి,
హైదరాబాదు, 1983.

--- Torch Bible Commentary, Torch
S.C.M. Press, London, 1981.

---- సామెత, గోకుల్ పబ్లికేషన్స్,
హైదరాబాదు, 2001

Dermot Cox. Old Testament Message:
Proverbs Michael Glazier, Inc.,
Delaware, 1982

Dorson Richard, M. (ed). Folklore and
Folklife The University of Chicago
Press, Chicago, 1972

Dundes, Alan. The Study of Folklore
University of California, Berkely, 1965

Fitzmyer, J.A. (ed). Theological
Publication of India, Bangalore, 1990

Kinder, D. The Proverbs: An
Introduction and Commentary Tyndale
Press, London, 1964

McKane, W. Proverbs: A New Approach,
S.C.M. Press, London, 1970

Murphy, R.E. Seven Books of Wisdom
Bruce Publishing House Co.,
Milwaukee, 1960

Norton, P.B. and others. New
Encyclopaedia Britannica, London, 1995

Rankin, O.S. Israel's Wisdom Literature
Schoken Books, New York, 1969

Reginald, C.F. (ed). New Catholic
Commentary on the and others Holy
Scripture Nelson, London, 1969

Scott, R.B.Y. The Way of Wisdom in the
Old Testament. Macmillan Co., New
York, 1971

Subramanian, P.R. An Introduction to
the Study of Indian Folklore, Tuticorin,
1972

von Rad, G. Wisdom in Israel, S.C.M.
Press, London, 1972

Whybray, R.N. The Book of Proverbs.
(Cambridge Bible Commentary)
Cambridge University Press, 1972